

Rapportage Verkenning gemeente Tubbergen 2026

Jan ten Kate

9 april 2026

Aan de fracties van CDA, Keerpunt22, Gemeentebelang-VVD en PRO Tubbergen,

Op 24 maart j.l. heeft u mij gevraagd¹ met uw fracties in gesprek te gaan om in beeld te brengen welke samenwerkingsvarianten kunnen bijdragen aan stabiliteit, bestuurskracht en draagvlak in het gemeentebestuur van Tubbergen. Het beeld uit deze gesprekken dat ik aan u voorleg is dat een collegesamenwerking van CDA en Keerpunt22 recht doet aan de verkiezingsuitslag, aan gezonde verhoudingen van macht en tegenmacht in uw raad en naar verwachting het meeste bijdraagt aan stabiliteit, bestuurskracht en draagvlak in uw gemeente.

Graag licht ik in deze rapportage het doorlopen proces en mijn deelbevindingen aan u toe.

Doorlopen proces

Op 26 maart 2026 heb ik uw vier partijen afzonderlijk gesproken. Deze eerste gesprekken stonden in het teken van kennismaking, duiding van de verkiezingsuitslag en een eerste verkenning van coalitiemogelijkheden en wensen. Ook de relatie met de samenleving, de visie op samenwerking en de bestuurscultuur zijn hierbij aan de orde gekomen.

Op basis van de beelden die uit deze eerste gesprekken naar voren kwamen heb ik een klankbordgesprek gevoerd met de burgemeester, gemeentesecretaris en griffier.

Daarna heeft een tweede gesprekronde met alle partijen plaatsgevonden om de beelden uit het eerste gesprek nader te duiden en daarop te reflecteren. Ook is in dit tweede gesprek nader doorgesproken over de samenwerkingsvorm (raadsakkoord/coalitieakkoord), de bestuurscultuur van Tubbergen en over het belang van Noaberkracht voor uw bestuurskracht.

Ik heb gedurende dit proces van twee gespreksronden de burgemeester op de hoogte gehouden van de voortgang van mijn verkenning.

Ik loop aan de hand van de opbouw van de verkenningsopdracht hieronder een aantal punten met u door.

Visie op samenwerking

Het gemeentebestuur van Tubbergen werkt op positieve wijze samen met inwoners, met ondernemers, met verenigingen, met instellingen, kortom met de samenleving. Het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen wordt zeer gewaardeerd en is vorig jaar door de raad zelf geactualiseerd. Daarmee ligt er een goede basis om de komende bestuursperiode op constructieve wijze de samenwerking op te zoeken. Mijn advies is om hierbij niet alleen te kijken naar initiatieven vanuit de samenleving. Ook gemeentelijke opgaven kunnen in deze samenwerking met de dorpskernen worden ingebracht. Door verschillende opgaven op tafel te hebben wint samenwerking aan effectiviteit en kracht.

---

¹ De opdracht van de verkenning is bijgevoegd als bijlage bij deze rapportage

Signaal vanuit de verkiezingen

Het aandeel blanco stemmen dat is uitgebracht tijdens de afgelopen verkiezingen was duidelijk hoger dan bij voorgaande verkiezingen en ten opzichte van omliggende gemeenten. Het feit dat inwoners naar het stembureau zijn gekomen om een blanco stem uit te brengen is een teken van betrokkenheid en tegelijkertijd geeft het weer dat géén van de vier deelnemende partijen op hun stem kon rekenen. Alle partijen worstelen met dit signaal. Mijn beeld is dat iedereen streeft naar een gemeentebestuur, dat vertrouwen heeft en geeft in de samenleving. Volksvertegenwoordigers zitten er niet voor zichzelf, maar om met elkaar de verantwoordelijkheid te nemen om het goede te doen voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente.

Als verkenner duid ik het hoge aandeel blanco stemmen als een uiting van ongenoegen. In het proces om te komen tot opvang van vluchtelingen in de gemeente is er polarisatie ontstaan.

Ik neem de vrijheid om u hierover een advies mee te geven. Mijn ervaring is dat het waardevol is om als nieuwe gemeenteraad een deskundige op dit gebied, bijvoorbeeld dhr. Bart Brandsma, uit te nodigen om u te informeren over hoe tweedeling in de samenleving werkt en welke posities u als raad daarin kunt innemen.

Inhoudelijke prioriteiten

Alle vier partijen noemen woningbouw in de gemeente als een urgente en belangrijke opgave. Daarnaast worden de gemeentelijke financiën genoemd en is de hierboven beschreven polarisatie een punt van aandacht. Uw griffie heeft een analyse uitgevoerd naar de inhoudelijke verschillen en overeenkomsten tussen uw partijprogramma's, dat voorwerk hebben we niet overgedaan. Uiteraard zijn er verschillen tussen partijen, maar op inhoud constateer ik op basis van de gesprekken op voorhand geen onoverkomelijke bezwaren om mee te geven naar de formatietafel.

Bestuurscultuur²

Bestuursculturen of bestuursstijlen gaan over de wijze waarop de raad en het college omgaan met elkaar en met de samenleving en ambtelijke organisatie. Tradities, normen en waarden, gebruiken en rolopvattingen vormen de wijze waarop dingen gaan in een gemeente. Iedereen die ik heb gesproken in deze verkenning herkent de gemeenschapscultuur als de leidende bestuurscultuur. Informeel, pragmatisch, mens- en consensusgericht.

Die cultuur past bij de gemeente en tegelijkertijd wordt als wens geuit om soms zakelijker te zijn. De partijen willen toe naar een wat meer formele gemeenschapscultuur. Daarbij worden de goede kanten van de gemeenschapscultuur behouden, maar worden de rollen wat

---

² In de gesprekken zijn de verschillende bestuursculturen besproken (gemeenschapscultuur, vechtcultuur, debatcultuur en regentencultuur zoals beschreven in: [Lokale bestuursculturen, regionale verschillen? Necker van Naem en Tilburg University \(2021\)](#)

formeler ingevuld. Dat schept duidelijkheid; zakelijk op de inhoud en zachtheid op de relatie. Als de raad wenst dat college en organisatie zich ondernemend en creatief opstellen dan hoort daar een lerende cultuur bij waarbij fouten niet worden gebruikt om af te rekenen, maar juist om van te leren.

Collegevorming

De verkenning is er op gericht geweest om in beeld te brengen welke samenwerkingsvarianten kunnen bijdragen aan stabiliteit, bestuurskracht en draagvlak. Ik heb daarbij de partijen bevraagd op de gewenste samenstelling van het college en de samenwerkingsvormen.

De meeste partijen gaven in het eerste gesprek al aan dat zij een college van twee partijen wenselijk zouden vinden. Als voornaamste argument hiervoor werd genoemd dat het wenselijk is een goede verdeling van macht en tegenmacht te hebben, en dat dan het onwenselijkheid zou zijn om één partij een 'oppositie'-rol toe te delen. Kijkend naar de *samenstelling* van een twee-partijencoalitie werd door diverse partijen aangegeven dat zij recht wilden doen aan de verkiezingsuitslag. Getalsmatig zou het CDA met elke andere partij een coalitie kunnen vormen. Hoewel CDA en PRO Tubbergen inhoudelijk dicht bij elkaar liggen op veel standpunten is een coalitie van 10 van de 19 zetels een nipte meerderheid en daardoor wellicht minder stabiel. Een coalitie van CDA en Gemeentebelangen-VVD is getalsmatig goed mogelijk, maar GB-VVD heeft een zetel verloren én is kleiner geworden dan Keerpunt22. Een coalitie van CDA en Keerpunt22 is een coalitie van partijen die allebei zetelwinst hebben geboekt en die kan steunen op 13 van de 19 zetels. Deze coalitie werd door zowel CDA als Keerpunt22 als meest wenselijk benoemd en komt daarmee als voorkeurscoalitie uit de verkenning.

Partijen vinden een college van drie wethouders wenselijk voor de gemeente Tubbergen. Gegeven de zetelverdeling ligt het hierbij voor de hand dat het CDA twee wethouders levert en Keerpunt22 één.

Raadsakkoord of coalitieakkoord

Met het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen (MAT) heeft u een heel mooi instrument in handen om als raad en college verder te bouwen aan vertrouwen en de samenwerking met de kernen en met uw inwoners nog verder te vergroten. Uit de gesprekken kwam naar voren dat nadere afstemming wenselijk is over wanneer en hoe het samenspel tussen raad en samenleving politiek wordt. Mijn advies aan u zou dan ook zijn om voort te bouwen op de herijking van vorig jaar en raadsbreed met dit MAT aan te slag te blijven in de komende periode.

Daarnaast adviseer ik de formerende partijen om te komen tot een coalitieakkoord dat niet tot de laatste punt en komma is dichtgetimmerd.

Maak op enkele cruciale dossiers afspraken, streef naar breed gedragen doelen en verras elkaar niet bij de uitvoering. In een democratie gaat het er om tot meerderheidsbesluiten te

komen waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de minderheid. Aan alle partijen geef ik de wens mee om elkaar in ontspannenheid successen te gunnen, respecteer elkaars stijl, ondersteun goede ideeën van elkaar, verdiep je in de ander en zoek de samenwerking. Bij een formele gemeenschapscultuur past het om daar waar mogelijk gezamenlijk op te trekken.

Wat geef ik u nog mee

De gemeente Tubbergen beschikt door de samenwerking met de gemeente Dinkelland over een stevige en professionele ambtelijke ondersteuning. De huidige wijze van ondersteuning van het bestuur en het niveau van dienstverlening aan inwoners is zonder deze samenwerking niet mogelijk. Daarnaast zorgt deze samenwerking er voor dat Tubbergen een goede positie kan innemen in de regio. Daarmee geef ik u graag mee om zuinig te zijn op deze succesvolle samenwerking. De komende jaren komt u voor financiële uitdagingen te staan en dat zal goede en vroegtijdige afstemming met de gemeente Dinkelland vergen. De succesvolle samenwerking zoals u die heeft vormgegeven is broodnodig voor Tubbergen.

Voordat ik afsluit wil ik uw medewerkers en met name Hendrik Jan van de Vliert dank zeggen voor de betrokken en professionele ondersteuning bij deze verkenningsopdracht.

Dank voor uw vertrouwen, een constructief formatieproces gewenst en alle goeds voor u en de inwoners van uw mooie gemeente!

Staphorst, 9 april 2026

Jan ten Kate

Bijlage 1. Opdracht

Verkenningsoopdracht – duidingsdebat Tubbergen 24 maart 2026

De fracties aanwezig bij het duidingsdebat van de gemeente Tubbergen,

constateren dat:

- de gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden en de uitslag daarvan bekend is;

overwegen dat:

- het van belang is om te komen tot een stabiel, verbindend en toekomstbestendig gemeentebestuur;
- een zorgvuldige en transparante verkenning bijdraagt aan vertrouwen tussen partijen en richting inwoners;
- het wenselijk is om het proces van coalitievorming gezamenlijk en open te starten;

spreken met elkaar af dat:

- de verkiezingsuitslag een belangrijk uitgangspunt vormt bij de verdere stappen richting een nieuw bestuur;
- de grootste partij het initiatief neemt om dit proces te starten, in openheid naar alle andere fracties;

spreken uit om dhr. Jan ten Kate te benoemen als verkenner en hem de volgende opdracht mee te geven:

1. met alle fracties in gesprek te gaan over hun visie op samenwerking, inhoudelijke prioriteiten en bestuursstijl;
2. de belangrijkste overeenkomsten en verschillen tussen fracties inzichtelijk te maken;
3. de verkiezingsuitslag zorgvuldig te betrekken bij het verkennen van mogelijke samenwerkingen;
4. in beeld te brengen welke samenwerkingsvarianten kunnen bijdragen aan stabiliteit, bestuurskracht en draagvlak, met aandacht voor:
  - de samenstelling van het college;
  - de vorm van samenwerking (bijvoorbeeld een coalitieakkoord of raadsakkoord);

en spreken uit dat:

- de verkenner zijn bevindingen terugkoppelt aan de gemeenteraad op een nader te bepalen moment in een openbare vergadering;
- deze terugkoppeling de basis vormt voor vervolgstappen in het proces van coalitievorming.

Hilde Berning
CDA

Stijn Hesselink
Keerpunt22

Janine Vissia
GB-VVD

Gerard Keupink
GroenLinks-PvdA

